

КОВАЛЬЧУК С. О.,

доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри кримінального
процесу та криміналістики
(Івано-Франківський юридичний
інститут Національного університету
«Одеська юридична академія»)

УДК 343.135:343.14

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.4.58>

ВСТАНОВЛЕННЯ ДОСТАТНОСТІ ДОКАЗІВ У ХОДІ ПРИЙНЯТТЯ ТА ОСКАРЖЕННЯ ПОСТАНОВИ ПРО ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Низці теоретичних і практичних аспектів проблематики закриття кримінального провадження, пов'язаних з ухваленням вказаного процесуального рішення в стадії досудового розслідування та його подальшою перевіркою, притаманний дискусійний характер. Одним із них є здійснення оцінки доказів із точки зору їх достатності на момент прийняття постанови про закриття кримінального провадження, її оскарження, розгляду та вирішення скарги на це процесуальне рішення прокурором, слідчим суддею.

Актуальність зазначеної проблематики зумовила постановку як мети статті розкриття особливостей встановлення достатності доказів у ході прийняття та оскарження постанови про закриття кримінального провадження під час досудового розслідування.

Вказується, що потреба в обґрунтуванні та вмотивуванні прокурором постанови про закриття кримінального провадження зумовлена необхідністю забезпечення стану правової визначеності стосовно підозрюваного, щодо якого закривається кримінальне провадження. Констатується доцільність обґрунтування та вмотивування постанов про закриття кримінального провадження, які ухвалюються слідчим, дізнавачем. Розкриваються особливості обґрунтування та вмотивування слідчим, дізнавачем, прокурором постанови про закриття кримінального провадження.

Досліджуються особливості оцінки доказів із точки зору їх достатності заявником, потерпілим, його представником та законним представником, підозрюваним, його захисником і законним представником, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, на момент складання скарги на постанову про закриття кримінального провадження.

Розкриваються особливості встановлення достатності доказів прокурором на момент прийняття постанови за результатами перевірки законності, обґрунтованості та вмотивованості постанови про закриття кримінального провадження в порядку прокурорського нагляду або за скаргою заявника, потерпілого, а також слідчим суддею на момент постановлення ухвали за результатами розгляду скарги на постанову про закриття кримінального провадження.

Ключові слова: закриття кримінального провадження, постанова, достатність доказів, обґрунтованість, вмотивованість.



Kovalchuk S. O. Establishing the sufficiency of the evidence during the adoption and appeal of the resolution on closing criminal proceedings in the pre-trial investigation

A number of theoretical and practical aspects of the problems of closing criminal proceedings, related to the adoption of this procedural decision at the stage of pre-trial investigation and its subsequent verification, are inherently debatable. One of them is the evaluation of the evidence from the point of view of its sufficiency at the time of adoption of the decision to close the criminal proceedings, its appeal, consideration and resolution of the appeal against this procedural decision by the prosecutor, investigating judge.

The relevance of the mentioned issues led to the creation of the article as the purpose of revealing the peculiarities of establishing the sufficiency of the evidence during the adoption and appeal of the resolution on closing criminal proceedings in the pre-trial investigation.

It is indicated that the need for the prosecutor to justify and motivate the decision to close the criminal proceedings is due to the need to ensure a state of legal certainty regarding the suspect against whom the criminal proceedings are closed. The expediency of the validity and motivation of the decisions on closing the criminal proceedings, which are adopted by the investigator, the inquirer, is established. The specifics of the validity and motivation of the investigator, inquirer, and prosecutor for the decision to close criminal proceedings are revealed.

Peculiarities of evidence assessment from the point of view of their sufficiency by the applicant, the victim, his or her representative and legal representative, the suspect, his or her defender and legal representative, the representative of the legal entity in respect of which the proceedings are being conducted, at the time of filing a complaint on the decision to close the criminal proceedings, are investigated.

The specifics of establishing the sufficiency of evidence by the prosecutor at the time of adoption of the resolution based on the results of checking the legality, validity and motivation of the decision to close the criminal proceedings in the order of prosecutorial supervision or upon the complaint of the applicant, the victim, as well as by the investigating judge at the time of adoption of the decision based on the results of the review of the complaint on the closure decision criminal proceedings are disclosed.

Key words: *closure of criminal proceedings, resolution, sufficiency of evidence, validity, motivation.*

Вступ. Закриття кримінального провадження під час досудового розслідування є однією з форм закінчення останнього, яка законодавцем пов'язується з підставами, визначеними ч. 1 ст. 284 КПК України, із конкретизацією в ч. 3 і 4 цієї статті їх кола стосовно кожного із суб'єктів, котрий вправі прийняти таке рішення: слідчого, дізнавача, прокурора. Зазначене процесуальне рішення приймається вказаними учасниками кримінального провадження у формі постанови (ч. 4 ст. 284 КПК України), яка повинна відповідати вимогам законності, обґрунтованості та вмотивованості і може бути предметом перевірки як прокурором, так і слідчим суддею (ч. 6 ст. 284, п. п. 3 і 4 ч. 1 ст. 303 КПК України).

До дослідження теоретичних і практичних аспектів проблематики закриття кримінального провадження звертаються І. Басиста, Н. Глинська, І. Гловюк, В. Дрозд, О. Капліна, Д. Клепка, Г. Крет, Х. Павич, І. Тітко, К. Токаренко, О. Торбас, В. Трофименко та інші вітчизняні вчені. Водночас, незважаючи на ґрунтовність наукових розробок, низці питань, пов'язаних з ухваленням вказаного процесуального рішення в стадії досудового розслідування та його подальшою перевіркою, притаманний дискусійний характер.



Постановка завдання. Метою статті є розкриття особливостей встановлення достатності доказів у ході прийняття та оскарження постанови про закриття кримінального провадження під час досудового розслідування.

Результати дослідження. Прийняттю слідчим, дізнавачем, прокурором постанови про закриття кримінального провадження передують здійснення оцінки доказів із точки зору їх достатності. Як вважають Ю. Аленін та Є. Стрельцов, закриття кримінального провадження є можливим після всебічного, повного й об'єктивного дослідження всіх обставин і на підставі оцінки слідчим, прокурором у сукупності всіх доказів, наявних у матеріалах кримінального провадження [1, с. 470]. Таку позицію поділяють слідчі судді, які в ухвалях за результатами розгляду скарг на постанови про закриття кримінального провадження вказують, що закриття кримінального провадження є одним із способів його остаточного вирішення, а тому провадження має закритися лише після всебічного, повного й об'єктивного дослідження всіх обставин та оцінки слідчим, дізнавачем, прокурором усіх зібраних і перевірених доказів [2; 3].

Як спосіб остаточного вирішення кримінального провадження в стадії досудового розслідування, його закриття забезпечує право особи на припинення обвинувачення проти неї (ч. 1 ст. 283 КПК України) і здійснюється виключно прокурором (ч. 4 ст. 284 КПК України) [4]. Аналізуючи норму ч. 1 ст. 283 КПК України, Н. Глинська, Д. Клепка та В. Трофіменко наголошують, що остаточність вирішення питань обвинувачення в рішенні прокурора про закриття кримінального провадження хоча й не підпадає під дію принципу *res iudicata* (остаточності судового рішення), втім є предметом охорони у контексті заборони проведення повторного розслідування з одних і тих самих підстав. Адже неодноразове закриття (або зупинення) кримінального провадження та його відновлення негативно впливає на права та законні інтереси особи, оскільки вона (особа) перебуває в стані невизначеності щодо долі кримінального провадження проти неї [5], що, на думку зазначених вчених, констатовано ЄСПЛ, зокрема, у рішенні від 30.04.2004 р. у справі «Меріт проти України» [6].

Необхідність забезпечення стану правової визначеності стосовно підозрюваного, щодо якого закривається кримінальне провадження, вказує на потребу в обґрунтуванні та вмотивуванні прокурором постанови про закриття кримінального провадження. Поряд з постановами прокурора, обґрунтуванню та вмотивуванню підлягають постанови про закриття кримінального провадження, які ухвалюються слідчим, дізнавачем, на що звертається увага як у доктрині кримінального процесу [7, с. 285], так і в судовій практиці [8; 9].

При цьому слідчі судді нерідко вказують, що за змістом ч. 5 ст. 110 КПК України обґрунтованість рішення (постанови), яке прийняли прокурор та слідчий, повинна знайти вираження в його мотивуванні. Мотивування постанови про закриття кримінального провадження виражається в детальному викладенні тих обставин, які є підставами закриття провадження, та наведення необхідних доказів, що підтверджують наявність таких підстав [10; 11].

У доктрині кримінального процесу відзначається, що рішення про закриття кримінального провадження може бути прийнято лише у разі, коли підстави закриття кримінального провадження будуть встановлені сукупністю доказів, які відповідатимуть вимогам належності, допустимості, достатності та достовірності [12, с. 31]. Водночас, наведений підхід підлягає уточненню, оскільки наявність підстав закриття кримінального провадження в переважній більшості випадків підлягає підтвердженню за допомогою відповідних доказів, коло яких визначається залежно від підстави його закриття. Так, у ході прийняття рішення про закриття кримінального провадження з будь-якої з підстав, визначених п. п. 5–10 ч. 1 ст. 284 КПК України, здійснюється констатація певного факту, настання або існування якого підтверджується одним або декількома доказами. Наприклад, для закриття кримінального провадження на підставі п. 5 ч. 1 ст. 284 КПК України (за винятком випадків, коли близькими родичами померлого ставиться питання про його реабілітацію), підлягає встановленню факт смерті обвинуваченого, доказом чого є копія свідоцтва про смерть, і відсутність заяв про необхідність реабілітації померлого [13], п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК України – факт відмови потерпілого від обвинувачення, що підтверджується його письмовою заявою, згідно з якою він



відмовляється від обвинувачення та просить закрити кримінальне провадження [14], п. 9-1 ч. 1 ст. 284 КПК України – факт закриття кримінального провадження щодо того самого діяння з підстави, передбаченої відповідним пунктом ч. 1 ст. 284 КПК України, доказом чого є копія нескасованої постанови слідчого, дізнавача, прокурора [15] тощо. При цьому, здебільшого, такі докази потребуватимуть оцінки лише з точки зору їх достовірності та достатності для прийняття рішення. Поряд із цим, для закриття кримінального провадження за умови, що в ньому особі повідомлено про підозру, повинно бути зібрано достатньо доказів, які не лише констатують наявність відповідної підстави, але й підтверджують вчинення особою кримінального правопорушення, на що звертає увагу О. Капліна [7, с. 285].

Мотивування постанови слідчого, дізнавача, прокурора про закриття кримінального провадження характеризується експліцитним (демонстраційним) характером, оскільки передбачає наведення в ній на підтвердження обставин кримінального провадження відповідних доказів. Як відзначає О. Марочкін, у результаті всебічного, повного та неупередженого дослідження усіх обставин кримінального провадження слідчий робить висновок про належність та достатність доказів для прийняття рішення, аналізуючи у відповідній постанові фактичні дані, які вбачаються із показань осіб, речових доказів, документів і висновків експертів (наводячи докази, на яких засновані його висновки по суті кримінального провадження, та мотиви, з яких він відкинув інші докази). При цьому слідчий не повинен обмежуватися лише зазначенням прізвища, ім'я та по батькові свідка чи потерпілого або лише назвою проведеної експертизи, а розкривати зміст (сутність) кожного з цих доказів, наводячи у постанові відповідні фрагменти з них. За необхідності слідчий має навести аналіз окремих доказів – про визнання їх достовірними або недостовірними, допустимими чи недопустимими. З належним чином вмотивованої постанови слідчого про закриття кримінального провадження повинно вбачатися логічне обґрунтування того, що наявна сукупність доказів є достатньою для висновків слідчого з усіх питань, які підлягають вирішенню у цьому рішенні, яке є закономірним підсумком проведеного досудового розслідування [16, с. 183-184, 187].

Поряд із цим, прийняття постанови про закриття кримінального провадження можливе й за відсутності достатніх доказів щодо винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення. Так, згідно з п. 3 ч. 1 ст. 284 КПК України, кримінальне провадження закривається в разі, якщо не встановлені достатні докази для доведення винуватості особи в суді і вичерпані можливості їх отримати [4]. На думку М. Деєва, особливістю рішення про закриття справи є те, що інколи воно може прийматися і не на основі достовірних, з гносеологічної точки зору, висновків. Подібна ситуація складається в тих випадках, коли пізнання обставин кримінальної справи завершилося отриманням певної сукупності доказів, яка може бути оцінена як достатня для достовірного встановлення наявності факту події злочину, однак при оцінці цієї самої сукупності доказів з точки зору достатності не можна зробити висновок про винуватість або невинуватість особи у вчиненні даного злочину, якщо вичерпані всі можливості збирання додаткових доказів [17, с. 104].

Закриття кримінального провадження у зв'язку з невстановленням достатніх доказів для доведення винуватості особи в суді та вичерпання можливості їх отримати, з урахуванням ч. 4 ст. 284 КПК України, належить до виключної компетенції прокурора. Водночас, слідчі, дізнавачі не завжди дотримуються вимог норм кримінального процесуального закону та за відсутності таких доказів закривають кримінальне провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України. Так, розглядаючи скаргу заявника на постанову слідчого про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України, слідчий суддя встановив, що слідчий, перерахувавши всі докази, які підтверджують причетність ОСОБА_4 до вчинення кримінального правопорушення, дійшов висновку про відсутність достатніх доказів її вини. Крім того, закриваючи провадження та вказуючи у своїй постанові, що доказів, які б свідчили про причетність ОСОБА_4 до крадіжки, не здобуто, слідчий фактично прийняв рішення про невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення, що виходить за межі його повноважень [18].



Законодавець передбачає можливість здійснення перевірки законності, обґрунтованості та вмотивованості постанови слідчого, дізнавача про закриття кримінального провадження як прокурором (ч. 6 ст. 284 КПК України), так і слідчим суддею (п. 3 ч. 1 ст. 303 КПК України), а постанови прокурора про закриття кримінального провадження та/або провадження щодо юридичної особи – слідчим суддею (п. 4 ч. 1 ст. 303 КПК України) [4]. Перевірка законності, обґрунтованості та вмотивованості постанови слідчого, дізнавача про закриття кримінального провадження здійснюється прокурором як у порядку прокурорського нагляду після отримання її копії, так і за скаргою заявника, потерпілого (п. 7 ч. 2 ст. 36 і ч. 6 ст. 284 КПК України), законності, обґрунтованості та вмотивованості постанови слідчого, дізнавача про закриття кримінального провадження – слідчим суддею за скаргою заявника, потерпілого, його представника чи законного представника, а постанови прокурора про закриття кримінального провадження та/або провадження щодо юридичної особи – за скаргою заявника, потерпілого, його представника чи законного представника, підозрюваного, його захисника чи законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження (п. п. 3 і 4 ч. 1 ст. 303 КПК України) [4].

Складаючи скаргу на постанову про закриття кримінального провадження (а у випадках її оскарження слідчому судді – приймаючи участь в судовому засіданні з розгляду цієї скарги), його учасники, вказані в ч. 6 ст. 284 та п. п. 3 і 4 ч. 1 ст. 303 КПК України (заявник, потерпілий, його представник та законний представник, підозрюваний, його захисник і законний представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження) вправі звернутися до оцінки доказів, у тому числі й із точки зору їх достатності, з метою доведення незаконності, необґрунтованості та/або невмотивованості оскаржуваної ними постанови.

Як свідчать результати дослідження практики, у переважній більшості випадків такі скарги подаються ними слідчим суддям на постанови про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених п. п. 1 – 3 ч. 1 ст. 284 КПК України, і містять оцінку достатності доказів, використаних слідчим, дізнавачем, прокурором для обґрунтування та вмотивування прийнятої ним постанови. Так, у скаргах на постанови про закриття кримінального провадження із вказаних підстав його учасники, визначені в п. п. 3 і 4 ч. 1 ст. 303 КПК України, звертають увагу на те, що слідчим, дізнавачем не отримано доказів, достатніх для спростування викладених у заяві доводів про вчинення кримінального правопорушення, внаслідок чого постановою прийнята без всебічного, повного та неупередженого дослідження всіх обставин кримінального провадження та безпосереднього дослідження й оцінки всіх доказів у їх сукупності [19], не містить належної правової оцінки щодо відсутності складу кримінального правопорушення з відповідним аналізом усіх його елементів і мотивації з посиланням на докази, зібрані в ході досудового розслідування [20] тощо.

За результатами перевірки законності, обґрунтованості та вмотивованості постанови про закриття кримінального провадження прокурор, слідчий суддя приймає рішення, яким вправі скасувати її, у зв'язку з чим на момент постановлення такого рішення він повинен здійснити оцінку доказів, у тому числі з точки зору їх достатності для його ухвалення. Звертаючись до дослідження процесуальної діяльності слідчого судді в ході розгляду та вирішення скарг на постанови про закриття кримінального провадження, Д. Валігура відзначає, що ухвалюване ним рішення про скасування постанови про закриття кримінального провадження або залишення скарги без задоволення має ґрунтуватися на доказах, досліджених у судовому засіданні. Вмотивованість ухвали слідчого судді за результатами розгляду скарги на постанову про закриття кримінального провадження і є аналізом доказів, наданих сторонами, що встановлюють необхідність того чи іншого рішення слідчого судді. Цей аналіз доказів слідчим суддею здійснюється опосередковано – він не може вийти за межі наданої доказової інформації. Проте, оцінити докази з точки зору належності, допустимості та достатності для прийняття рішення про закриття кримінального провадження слідчий суддя зобов'язаний [21, с. 133].



Результати дослідження практики свідчать, що слідчі судді здійснюють таку оцінку та наводять її в ухвалах за результатами розгляду скарг на постанови про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених п. п. 1–3 ч. 1 ст. 284 КПК України. Задоволюючи такі скарги і скасовуючи постанови про закриття кримінального провадження із вказаних підстав, слідчі судді мотивують ухвали тим, що органом досудового розслідування не проведено слідчих (розшукових) дій, спрямованих на збирання доказів, і не надано оцінку зверненню заявника, свідків та поданих заявником письмових доказів у їх взаємозв'язку [22], у постанові не надано оцінки отриманим доказам, не наведено мотивів та обґрунтувань відсутності складів кримінальних правопорушень з урахуванням доказів, що містить кримінальне провадження [23], здійснена слідчим у постанові оцінка не ґрунтується на аналізі всіх встановлених ним обставин і не містить у собі всіх даних, необхідних для висновку про закриття кримінального провадження [24] тощо. І, навпаки, слідчі судді відмовляють у задоволенні скарг на постанови про закриття кримінального провадження з підстав, визначених п. п. 1–3 ч. 1 ст. 284 КПК України, у разі встановлення, що слідчим в повному обсязі проведено всі необхідні слідчі (розшукові) дії з метою перевірки належними і допустимими доказами обставин у межах предмета розслідування цього кримінального провадження, надано належну оцінку наявним доказам і встановленим обставинам та об'єктивно зроблено висновок про закриття кримінального провадження [10; 25].

Висновки. Суб'єктами оцінки доказів із точки зору їх достатності в ході прийняття та оскарження постанови про закриття кримінального провадження під час досудового розслідування є: 1) слідчий, дізнавач, прокурор, які встановлюють достатність доказів на момент прийняття вказаного процесуального рішення задля забезпечення його обґрунтованості та вмотивованості шляхом підтвердження доказами підстави для закриття кримінального провадження, а в разі його закриття з підстави, передбаченої п. 3 ч. 1 ст. 284 КПК України, – відсутності достатніх доказів для доведення винуватості особи у суді й обґрунтування вичерпання можливості їх отримати; 2) заявник, потерпілий, його представник і законний представник, підозрюваний, його захисник і законний представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, на момент складання скарги на постанову про закриття кримінального провадження задля доведення її необґрунтованості та/або невмотивованості; 3) прокурор на момент прийняття постанови за результатами перевірки законності, обґрунтованості та вмотивованості постанови про закриття кримінального провадження в порядку прокурорського нагляду або за скаргою заявника, потерпілого, а також слідчий суддя на момент прийняття ухвали за результатами розгляду скарги на постанову про закриття кримінального провадження задля забезпечення обґрунтованості та вмотивованості ухвалюваного ними процесуального рішення.

Список використаних джерел:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С.В. Ківалова та С.І. Кравченка. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.
2. Ухвала Луцького міськрайонного суду Волинської області від 26.04.2021 р. у справі № 161/7336/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96545593>.
3. Ухвала Орджонікідзевського районного суду міста Запоріжжя від 17.12.2021 р. у справі № 335/12374/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/101398482>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
5. Трофименко В., Клепка Д., Глинська Н. Остаточність постанови прокурора про закриття кримінального провадження. *Юридичний вісник України*. 2020. № 11/12 (20 березня – 2 квітня). С. 10-11.
6. Справа «Меріт проти України»: рішення Європейського суду з прав людини від 30.04.2004 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_110.
7. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 томах. Т. 19. Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура / ред. кол.: В.Т. Нор та ін. Х.: Право, 2020. 960 с.



8. Ухвала Вищого антикорупційного суду від 15.03.2021 р. у справі № 991/1662/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/95690524>.
9. Ухвала Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області від 23.11.2021 р. у справі № 524/437/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/101411135>.
10. Ухвала Дзержинського районного суду міста Харкова від 18.03.2021 р. у справі № 638/8710/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/95618324>.
11. Ухвала Фастівського районного суду Київської області від 18.06.2021 р. у справі 381/1944/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97847442>.
12. Гаркуша А.Г., Литвинов В.В., Федченко В.М. Закриття кримінального провадження слідчими Національної поліції: методичні рекомендації. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 48 с.
13. Ухвала Вищого антикорупційного суду від 19.01.2022 р. у справі № 760/17909/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/102742968>.
14. Ухвала Заводського районного суду міста Запоріжжя від 31.05.2018 р. у справі № 332/594/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74350233>.
15. Ухвала Ковпаківського районного суду міста Суми від 21.12.2017 р. у справі № 592/8853/14-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/71163299>.
16. Марочкін О.І. Мотивування процесуальних рішень слідчого: монографія. К.: Національна академія прокуратури України, 2015. 214 с.
17. Деєв М.В. Достатність доказів у кримінальному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. К., 2007. 218 с.
18. Ухвала Глибоцького районного суду Чернівецької області від 07.06.2018 р. у справі № 715/1277/14-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74561474>.
19. Ухвала Богуславського районного суду Київської області від 26.11.2021 р. у справі № 358/998/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/101398482>.
20. Ухвала Жовтневого районного суду міста Дніпропетровська від 10.06.2021 р. у справі № 201/5585/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97628856>.
21. Валігура Д.М. Оскарження рішення про закриття кримінального провадження під час досудового розслідування. *Юридичний вісник*. 2013. № 2. С. 131-135.
22. Ухвала Іллічівського районного суду міста Маріуполя Донецької області від 28.07.2021 р. у справі № 264/5065/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/98725973>.
23. Ухвала Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області від 23.11.2021 р. у справі № 524/437/21. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/101411135>.
24. Ухвала Покровського районного суду Дніпропетровської області від 15.03.2021 р. у справі № 189/1445/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/95544598>.
25. Ухвала Октябрського районного суду міста Полтави від 29.01.2021 р. у справі № 554/11858/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/94672485>.

